

Vergaderjaar 2001–2002 Nr. 264

28 266

Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en Malta inzake sociale zekerheid en Administratief Akkoord voor de uitvoering van het Verdrag inzake sociale zekerheid tussen het Koninkrijk der Nederlanden en Malta; Rome, 11 september 2001

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 13 maart 2002

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 14 maart 2002.

De wens dat het verdrag aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal wordt onderworpen kan door of namens één van de Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 13 april 2002.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 2, eerste lid, en artikel 5, eerste lid, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen, de Raad van State gehoord, heb ik de eer U hierbij ter stilzwijgende goedkeuring over te leggen het op 11 september 2001 te Rome totstandgekomen Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en Malta inzake sociale zekerheid en Administratief Akkoord voor de uitvoering van het Verdrag inzake sociale zekerheid tussen het Koninkrijk der Nederlanden en Malta (Trb. 2001, 163 en 2002, 41).¹

Een toelichtende nota bij dit Verdrag en dit Akkoord treft U eveneens hierbij aan.

De goedkeuring wordt alleen voor Nederland gevraagd.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. J. van Aartsen

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

1. Inleiding

Tussen Nederland en Malta bestaat geen verdragsrelatie op het terrein van de sociale verzekeringen. Weliswaar zijn beide landen partij bij het op 18 oktober 1961 te Turijn totstandgekomen Europees Sociaal Handvest (ESH) (Trb. 1962, 3) in het kader van de Raad van Europa en bestaat er op grond van artikel 12, vierde lid, van het ESH een inspanningsverplichting voor partijen om «stappen te zetten om via bi- en multilaterale overeenkomsten gelijke behandeling te verzekeren van elkaars onderdanen en het behoud van uitkeringen, indien de verzekerden zich van het ene naar het andere land verplaatsen».

Hieraan was nog geen gevolg gegeven, omdat, gelet op de bestaande wetgevingen en het aantal personen dat zowel aan de Nederlandse als de Maltezer wetgeving inzake sociale verzekeringen rechten kon ontleen, betrekkelijk gering was. De noodzaak om tot een verdrag te komen is er nu wel. Immers, op 1 januari 2000 is de Wet beperking export uitkeringen (Beu; Wet van 27 mei 1999, Stb. 250) in werking getreden. Als gevolg van de wet Beu heeft de verzekerde geen recht op een sociale verzekeringsuitkering gedurende de periode dat hij, of degene ten behoeve waarvan de uitkering wordt gegeven, niet in Nederland woont, tenzij bij verdrag afspraken over handhaving zijn gemaakt teneinde de rechtmatigheid van de betaling van de uitkering te kunnen vaststellen. In het onderhavige verdrag zijn de in het kader van de wet Beu noodzakelijke handhabingsbepalingen integraal in het verdrag opgenomen.

Met Malta, een van de kandidaattoetreders tot de Europese Unie, is een coördinatieverdrag inzake sociale zekerheid overeengekomen waarbij, met het oog daarop, zoveel mogelijk is aangeknoopt bij de Europese regelgeving terzake vastgelegd in de verordening (EEG) nr. 1408/71 van de Raad van de Europese Unie van 14 juni 1971 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen (PbEG L 149), hierna te noemen de Verordening; en verordening (EEG) nr. 574/72 van de Raad van de Europese Unie van 21 maart 1972 betreffende de toepassing van de sociale zekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen (PbEG L 74).

Coördinatieregels waren noodzakelijk teneinde te bewerkstelligen, dat het beginsel van samentelling van tijdvakken kon worden vastgelegd. Met name de Maltezer wetgeving stelt voor de opening van het recht op uitkeringen referte-eisen, die het noodzakelijk maken dat Maltezer tijdvakken van verzekering worden samengeteld met Nederlandse tijdvakken om, in voorkomend geval, aan de opening van het recht op uitkering te kunnen voldoen.

Het aantal personen dat thans vanuit Nederland een socialezekerheidsuitkering op Malta ontvangt bedraagt 53. In Nederland ontvangt momenteel 1 persoon een uitkering krachtens de Maltezer sociale zekerheidswetgeving.

2. Artikelsgewijze toelichting

Deel I. Algemene bepalingen

Artikel 1 geeft een omschrijving van de belangrijkste begrippen uit het verdrag. In de definitiebepalingen is aansluiting gezocht bij de terminologie van de Verordening en andere (bilaterale) verdragen op het gebied van de sociale zekerheid.

In artikel 2 is de materiële werkingssfeer van het verdrag vastgelegd. Voor

Nederland betreft het de Ziektewet (ZW), de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO), de Wet arbeidsongeschiktheidsverzekering zelfstandigen (WAZ), de Algemene Ouderdomswet (AOW), de Algemene nabestaandenwet (Anw), en de Algemene Kinderbijslagwet (AKW). Dit zijn de socialezekerheidswetten waarop de exportbeperking van de wet Beu betrekking heeft. Niet valt onder de materiële werkingssfeer van het verdrag de loondoorbetalingsverplichting van de werkgever bij ziekte op grond van het Burgerlijk Wetboek.

Voor wat betreft Malta valt de wetgeving betreffende uitkeringen in geval van ziekte en moederschap en de ouderdoms-, arbeidsongeschiktheids- en nabestaandenpensioenen onder de werkingssfeer van het verdrag. Tevens is de Werkloosheidswet (WW) en de Maltezer wetgeving inzake werkloosheid onder de materiële werkingssfeer van het verdrag opgenomen teneinde te bewerkstelligen dat, in geval van detachering, een werknemer die onder de verzekering van de zendstaat blijft vallen voor alle sociale verzekeringen verzekerd blijft.

Artikel 3 bepaalt dat het verdrag van toepassing is op personen op wie de wetgeving van één van de partijen van toepassing is dan wel is geweest, alsmede op personen die hun rechten ontleen aan vorenbedoelde personen.

Artikel 4 regelt de gelijkheid van behandeling van de personen beschreven onder artikel 3, waarmee ongelijkheid van behandeling op grond van nationaliteit wordt voorkomen.

In artikel 5 is de export van uitkeringen, op grond van de wetgeving genoemd in artikel 2, geregeld. In artikel 25 is echter vastgelegd dat de exportbepalingen van artikel 5 niet gelden voor de werkloosheidsuitkeringen.

Deel II. Toepasselijke wetgeving

De artikel 7 tot en met 12 bevatten bepalingen inzake de toepasselijke wetgeving, waarbij als uitgangspunt geldt dat slechts één wetgeving op betrokkene van toepassing is. In artikel 8 is de hoofdregel vastgelegd die bepaalt dat op betrokkene uitsluitend de wetgeving van toepassing is van het land waar hij zijn werkzaamheden verricht. Dit geldt voor werknemers (eerste lid) en zelfstandigen (tweede lid). De hoofdregel, te weten het werklandbeginsel, en de bijzondere groepen voor wie een uitzonderingspositie wordt geschapen, komen overeen met hetgeen gebruikelijk is in door Nederland afgesloten bilaterale verdragen en de Verordening. Uitzonderingen op de hoofdregel zijn opgenomen voor ambtenaren (artikel 8, derde lid), gedetacheerden (artikel 9), personen werkzaam bij een internationaal transportbedrijf (artikel 10), bemanningsleden van schepen (artikel 11) en personen werkzaam bij diplomatieke missies en consulaire posten (artikel 12).

Deel III. Bepalingen betreffende de verschillende categorieën van uitkeringen

Artikel 14, eerste lid, bevat het principe van samentelling van tijdvakken van verzekering in relatie tot het openen van het recht op een uitkering bij ziekte en moederschap. Het tweede lid bepaalt dat voor het recht op uitkeringen in geval van ziekte en moederschap, het bepaalde in het eerste lid alleen van toepassing is wanneer de betrokkene voorafgaand aan de eventualiteit op grond van werken was verzekerd.

In artikel 15 tot en met artikel 17 liggen de voorwaarden vast voor het recht op, en de berekening van, invaliditeits-, ouderdoms- en overlijdensuitkeringen krachtens de Maltezer wetgeving.

In artikel 18 tot en met artikel 22 liggen de voorwaarden vast voor het recht op, en de berekening van, invaliditeits-, ouderdoms-, en overlijdensuitkeringen krachtens de Nederlandse wetgeving. Artikel 18 geeft als

bijzondere voorwaarde voor het recht op een uitkering krachtens de Nederlandse arbeidsongeschiktheidswetten, dat een band met Nederland is vereist. Op het moment dat de arbeidsongeschiktheid is ontstaan, moet de betrokkene tenminste in totaal twaalf maanden verzekerd zijn geweest voor de WAO en/of de WAZ.

In artikel 21 is dezelfde voorwaarde gesteld met betrekking tot de Anw. In artikel 20 is bepaald dat, indien de betrokkene niet voldoet aan de in artikel 55 en 56 van de AOW gestelde voorwaarden voor het recht op de overgangsvoordelen, hij onder bepaalde voorwaarden hierop toch – gedeeltelijk – aanspraak kan maken. De toekenning van de AOW-overgangsvoordelen is afhankelijk van de een voorafgaande feitelijke verzekering krachtens de AOW. Men heeft aanspraak op verhoging van het AOW-pensioen op basis van woon- of werktijdvakken in Nederland, gelegen tussen de 15e verjaardag en 1 januari 1957, voorzover men na het bereiken van de 59-jarige leeftijd gedurende zes jaren in Nederland of in Malta heeft gewoond en zolang men op het grondgebied van één van de verdragsluitende partijen woont.

Artikel 23 tot en met artikel 25 bevatten bepalingen betreffende de werkloosheids-uitkeringen. In artikel 25 is bepaald dat de exportbepaling van artikel 5 niet van toepassing is op werkloosheidsuitkeringen. In artikel 23 is bepaald dat voor de opening van het recht op een werkloosheidsuitkering, tijdvakken van verzekering worden samengeteld. Samentelling mag alleen dan plaatsvinden wanneer degene die een werkloosheidsuitkering ingevolge de Nederlandse dan wel Maltezer wetgeving vraagt, gedurende de laatste twaalf maanden ten minste vier weken aan die wetgeving onderworpen is geweest en voor zover het rechtmatige arbeid betrof (artikel 24).

Artikel 26 bevat bepalingen betreffende de kinderbijslag. In het derde lid is bepaald dat indien betrokkene aanspraak kan maken op kinderbijslag op grond van de wetgeving van beide verdragsluitende partijen, de wetgeving van de verdragspartij waar het kind woont van toepassing is.

Deel IV. Handhaving

In deel IV, artikel 27 tot en met artikel 32, zijn de bepalingen opgenomen die de rechtsbasis bieden voor de controle en verificatie van de rechtmatigheid van de betaling van de uitkeringen. Zulks was nodig om vorm en inhoud te geven aan het Nederlandse handhavingsbeleid inzake de controle op de rechtmatigheid van uitkeringen die in het buitenland worden verstrekt. De handhavingsbepalingen zijn op basis van wederkerigheid in het verdrag vastgelegd.

Artikel 30 gaat over de mogelijkheid van verrekening van onverschuldigd betaalde uitkeringen met uitkeringen in de andere verdragsluitende partij. Artikel 31 regelt de erkenning van administratieve en rechterlijke beslissingen inzake de inning van sociale verzekeringspremies en andere vorderingen, die voor tenuitvoerlegging vatbaar zijn. Het verdrag verschaft derhalve executoriale titel voor tenuitvoerlegging van deze beslissingen en uitspraken in Nederland en Malta.

Deel V. Diverse bepalingen

Deel V bevat bepalingen aangaande het wederzijds verstrekken van de noodzakelijke informatie en hulp in de uitvoering van de verschillende wetten (artikel 34, 35 en 36), bepalingen aangaande de wijze waarop een aanvraag voor een uitkering op het grondgebied van de andere partij kan worden ingediend en hoe deze aanvraag vervolgens moet worden behandeld (artikel 37), de wijze van uitbetaling van een uitkering (artikel 38), en de regels aangaande het beslechten van geschillen (artikel 39). Voor Nederland is de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp; Wet van 6 juli 2000, Stb. 302) terzake relevant. Met deze wet is Richtlijn 95/46/EG

van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens (PbEG L 281) geïmplementeerd. Uitgangspunt van de wet is dat persoonsgegevens slechts worden doorgegeven naar een land buiten de Europese Unie indien dat land een passend beschermingsniveau waarborgt. Is daarvan geen sprake, dan is doorgifte niettemin mogelijk indien o.a. de betrokkene daarvoor zijn ondubbelzinnige toestemming heeft gegeven (artikel 77, eerste lid, onder a, Wbp, ter uitvoering van artikel 26, eerste lid, onder a, van de Richtlijn). Gelet op het feit dat de Nederlandse bevoegde organen bij de uitvoering van het verdrag de betrokkene vragen schriftelijk te verklaren ermee in te stemmen om zijn gegevens ter verificatie door te geven aan de Maltese autoriteiten, kan in het midden blijven of Malta een passend beschermingsniveau waarborgt.

Overigens is, los van de vraag of Malta al dan niet een passend beschermingsniveau waarborgt, doorgifte van persoonsgegevens naar een land dat geen waarborgen voor een passend beschermingsniveau biedt, eveneens mogelijk indien de doorgifte noodzakelijk is vanwege een zwaarwegend algemeen belang, of voor de vaststelling, de uitvoering of de verdediging in rechte van enig recht (artikel 77, eerste lid, onder d, Wbp, ter uitvoering van artikel 26, eerste lid, onder d, van de Richtlijn). In dat kader zij gewezen op overweging 58 bij de hiervoor genoemde Richtlijn, waarin internationale gegevensuitwisselingen tussen voor de sociale zekerheid bevoegde diensten specifiek worden genoemd. Derhalve kan worden gesteld dat in het kader van de toepassing van het verdrag wordt voldaan aan de vereisten van de Wet bescherming persoonsgegevens en van de Richtlijn.

Deel VI. Slotbepalingen

Deel VI bevat de gebruikelijke bepalingen over verdragsinterpretatie (artikel 40), inwerkingtreding, toepassing en opzegging van het verdrag (artikel 41, 42 en 43).

3. Administratief Akkoord

Het administratief akkoord, op grond van artikel 33 van het verdrag, bevat regels voor de administratieve uitvoering van de bepalingen van het verdrag.

4. Koninkrijkspositie

Het verdrag en het administratief akkoord zullen voor wat het Koninkrijk betreft, alleen voor Nederland gelden.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
J. F. Hoogervorst

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. J. van Aartsen